

F. t. l. vedr. undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskader

drag til andre naturressourcer f.eks. et vådområdes betydning for passerende trækfugle.

Tre væsentlige elementer i en RRSS metode er: tidspræferencer, skadens omfang og hvordan skaden genoprettes:

- 1) Tidspræference: Det er almindeligt accepteret, at samfundet tillægger nutidige goder og udnyttelsesmuligheder større værdi end fremtidige goder og udnyttelsesmuligheder af samme omfang og karakter. Der »diskonteres« for at tage højde for dette forhold. Hvis der i træ-eksemplet diskonteres med 3,5 %, kan tabet af 50 træår opgøres til 24 diskonterede træår. Antallet af træår er lavere, fordi tabet af træet bliver mindre værd for hvert år, der går. Tabet af træet i år 50 er således fastsat til kun 0,2 træår.
- 2) Skadens omfang: Naturressourcen er måske kun delvist skadet. For eksempel er træet måske ikke helt ødelagt, men det kan kun fungere som levested for halvdelen af de fugle, som det kunne rumme før skaden. I dette tilfælde kan det ses som, at træets udnyttelsesmuligheder er reduceret med 50 %. Hvis denne tilstand består i 50 år kan det midlertidige tab opgøres som 12 diskonterede træår frem for 24.
- 3) Hvordan genoprettes skaden: En naturressource vil typisk komme sig over tid og ikke på en gang, når et vist antal år er gået. Der vil altså typisk ske en løbende delvis genopretning. Dette kan anskueliggøres med følgende forenklede eksempel: Hvis det f.eks. lægges til grund, at træets udnyttelsesmuligheder ved skaden reduceres med 50 %, men at træet kommer sig lineært, dvs. løbende og i nogenlunde samme tempo, over de 50 år (og fuglene vender tilbage i samme tempo), så kan tabet opgøres til ikke 12 diskonterede træår, men 6 diskonterede træår.

Det følger af miljøansvarsdirektivet og dermed af det foreliggende lovforslag, at når de afhjælpende foranstaltninger fastsættes ved hjælp af ækvivalensvurderingsmetoder (RRSS metoder), skal der om muligt først forsøges fastsat foranstaltninger, der tilvejebringer naturressourcer og udnyttelsesmuligheder, der i art, kvalitet og kvantitet svarer til de tabte ressourcer og udnyttelsesmuligheder. Anskueliggjort meget forenklet, indebærer dette, at hvis der er tabt egetræår, skal disse i udgangspunktet erstattes af andre egetræår. Kun hvis dette ikke er muligt, kan de tabte egetræår erstattes af bøgetræår eller måske nøddebuskår. I sidstnævnte tilfælde bør egetræsårene hellere erstattes af bøgetræårene end nøddebuskårene på grund af

det princip om størst mulig sammenlignelighed, som ligger i RRSS metoden.

Anvendelse af alternative metoder ved fastsættelse af supplerende og kompenserende foranstaltninger

Hvis det ikke er muligt at anvende en ækvivalensvurderingsmetode, skal alternative metoder anvendes ved fastsættelse af de supplerende og kompenserende foranstaltninger. Den kompetente myndighed kan i så fald foreskrive, hvilken metode der skal anvendes og kan i den sammenhæng pege på økonomisk værdisætning.

Hvis der foreskrives anvendelse af økonomisk værdisætning til fastsættelse af de eventuelt supplerende og de kompenserende foranstaltninger, er udgangspunktet, at såvel de tabte som de erstattende ressourcer og udnyttelsesmuligheder skal værdisættes. Et dette ikke muligt eller urimeligt tids- eller omkostningskrævende, kan den kompetente myndighed vælge at fastsætte afhjælpende foranstaltninger, der vil koste, hvad der svarer til værdien af de tabte ressourcer og muligheder.

Økonomisk værdisætning er en opgørelse af pengeværdien af naturressourcer og deres udnyttelsesmuligheder. En sådan opgørelse vil indeholde en opgørelse af den økonomiske værdi af en ressource eller af udnyttelse af en ressource for samfundet, f.eks. i form af den økonomiske værdi af prisen for fanget fisk, fældet træ eller indvundet vand. Den økonomiske værdisætning skal derudover også søge at afdække den økonomiske værdi af ikke-prissatte goder, det vil sige udnyttelsesmuligheder, som eksempelvis det forhold at vandet er urensat, men rent, at der kan bades fra stranden, at delfiner springer langs sejlbådene og sæler sooler sig på stenene. Det er goder, der er ekstremt vanskelige at værdisætte, men som utvivlsomt værdisættes af i hvert tilfælde nogle af samfundets borgere, og som oftest også har en betydning for samfundets økonomi i form af en påvirkning af huspriser, mængden af turisme m.v. Økonomisk værdisætning sker her f.eks. ved at søge at afdække hvilken værdi, samfundets borgere tillægger disse goder.

Det følger heraf, at økonomisk værdisætning er en tidskrævende og omkostningstung metode, også selv om der i nogen grad kan anvendes resultater fra tidligere værdisætningsstudier i det konkrete projekt. Der til kommer, at anvendelse af økonomisk værdisætning som metode til at fastsætte afhjælpende foranstaltninger har været og er meget kontroversiel, i en sådan grad, at dette har været en væsentlig del af baggrunden for en øget brug og udvikling af ækvivalensvurderingsmetoderne i USA.